

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania M. S.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Szczecinie
o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 29 czerwca 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Szczecinie
z dnia 19 maja 2015 r., sygn. akt III AUa 539/14,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. r.pr. T. C. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu
Apelacyjnego w Szczecinie 120 (sto dwadzieścia)zł tytułem
zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej
skarżącemu w postępowaniu kasacyjnym, przy czym kwotę tą
należy podwyższyć o obowiązującą stawkę podatku VAT.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Szczecinie uwzględnił apelację pozwanego organu rentowego i wyrokiem z 19 maja 2015 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z 23 kwietnia 2014 r. w ten sposób, że oddalił odwołanie wnioskodawcy M. S. od decyzji pozwanego z 23 maja 2012 r., odmawiającej mu prawa do renty wobec ustalenia, że nie jest niezdolny do pracy.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na podstawę przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wobec wystąpienia w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, „a mianowicie kwestii:

- 1) czy możliwość zastosowania aparatu słuchowego, tj. urządzenia zewnętrznego wzmacniającego słuch, stanowi przywrócenie naruszonej sprawności organizmu, skutkujące następnie uznaniem, że osoba stosująca ów aparat nie utraciła zdolności do pracy zarobkowej, o której mowa w art. 12 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- 2) czy możliwość podjęcia wyłącznie pracy niewymagającej komunikacji przy pomocy fonicznych środków porozumiewania się z innymi pracownikami, a w stosunku do osoby świadczącej uprzednio pracę na stanowisku wymagającym fizycznej zdolności do takiej komunikacji, stanowi częściową utratę zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, o której mowa w art. 12 ust. 3 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych”.

W uzasadnieniu wniosku podano, że Sąd Apelacyjny zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji i oddalił odwołanie ubezpieczonego na podstawie ustalenia, że niepełnosprawność wynikająca z postępującej głuchoty ubezpieczonego może zostać skompensowana użyciem aparatu słuchowego, czyli urządzenia zewnętrznego, dzięki któremu ubezpieczony będzie mógł wykonywać inne prace, niepołączone wszakże z ekspozycją na głos. Sąd Apelacyjny uznał więc, że niezdolność do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 1 i 3 ustawy z 17 grudnia 1998 r., wyłącza zastosowanie aparatu słuchowego. Rodzi to istotne zagadnienie prawne o treści ujętej w pkt 1.

Nadto Sąd Apelacyjny w Szczecinie zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji i oddalił odwołanie ubezpieczonego na podstawie ustalenia, że zastosowanie przez niego aparatu słuchowego spowoduje możliwość podjęcia innych prac, niewymagających wszakże komunikacji przy pomocy fonicznych środków porozumiewania się z innymi pracownikami, chociaż co do zasady przy pracach tych wymagana jest fizyczna zdolność do takiej komunikacji. Sąd uznał więc, że możliwość wykonywania pracy na stanowisku niewymagającym komunikacji

fonicznej z innymi pracownikami, chociaż co do zasady na stanowiskach tych komunikacja foniczna z innymi pracownikami, a co za tym idzie – predyspozycja fizyczna w postaci prawidłowego słuchu, jest konieczna, nie stanowi utraty zdolności do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Rodzi to istotne zagadnienie prawne o treści ujętej w pkt 2.

Pozwany wniósł o nieprzyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wskazana we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podstawa (wyżej *in extenso*) nie spełnia się jako przesłanka przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. z przyczyn metodycznych i merytorycznych.

Otóż uzasadnienie podstawy przedsądu odwołuje się do stosowania prawa w konkretnej sprawie ubezpieczonego. Odpowiada to podstawie przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jako że to na tej podstawie możliwa jest ocena zastosowania prawa w konkretnej sprawie. Do tej podstawy przedsądu wniosek jednak nie odwołuje się i nawet hasłowo nie twierdzi, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Natomiast to co należy do szczególnej podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., ma znaczenie generalne (uniwersalne), czyli nie zamyka się w jednej (konkretnej) sprawie. Nie każdy też problem z wykładnią prawa jest równoznaczny z istotnym zagadnieniem prawnym. Wystarczy wskazać na drugą podstawę przedsądu, czyli z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., która potwierdza, że to co mieści się w granicach zwykłej wykładni nie stanowi podstawy przedsądu, gdyż tę warunkują dopiero poważne wątpliwości w wykładni przepisów lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Innymi słowy istotne zagadnienie prawne to problem jakościowo inny niż tylko poważne wątpliwości w wykładni przepisów, czyli chodzi o problem ważny dla systemu lub dziedziny prawa, opracowany na podstawie analizy prawa, orzecznictwa, a nawet doktryny, po której to wpierw sam skarżący może stwierdzić, że takiej rangi zagadnienie rzeczywiście występuje i dlatego powinno zostać rozpoznane przez Sąd Najwyższy. We wniosku brak jest takiej analizy, co uprawnia stwierdzenie, że zgłoszony problem nie wykracza poza zwykłą wykładnię i stosowanie prawa. Zauważono już wcześniej, że rola Sądu

Najwyższego nie może być redukowana do rozwiązywania ogólnych kazusów. W przeciwnym razie funkcja przedsądu będzie bezprzedmiotowa i postępowanie kasacyjne stanie się kolejną (powszechną) instancją (postanowienie Sądu Najwyższego z 13 lutego 2014 r., I UK 405/13).

Nawet gdyby próbować odejść od powyższego reżimu metodycznego i merytorycznego, to na sformułowane pytania nie może być jednej odpowiedzi kategorycznej, czyli bezwzględnie wiążącej, zatem tylko negatywnej albo pozytywnej, gdyż w stosowaniu urządzenia zewnętrznego w postaci aparatu słuchowego częściowo przywracającego sprawność organizmu nie zamyka się odpowiedź czy ubezpieczony jest zdolny czy niezdolny do pracy. Jest to kwestia znacznie szersza, co wynika z samej treści przepisów art. 12 i 13 ustawy z 17 grudnia 1998 r., a także z indywidualnych sytuacji ubezpieczonych (sprawności, kwalifikacji, wieku), które nie zawsze są takie same (porównywane) jak u innych ubezpieczonych i dlatego nie jest możliwa jedna (uniwersalna) wiążąca odpowiedź.

Jeżeli określone urządzenie zwiększa sprawność psychofizyczną i zdolność do pracy, to nie jest to bez wpływu dla ustalenia i oceny niezdolności do pracy. Już z samej ustawy wynika, że przy ocenie stopnia niezdolności do pracy uwzględnia się między innymi możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji (art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r.). Takie też są założenia systemu ubezpieczeń społecznych, czyli zabezpieczenia na wypadek ryzyka niezdolności do pracy. Wykracza to jednak ponad potrzebę argumentacji, gdyż wystarczy stwierdzić, że we wniosku nie przedstawiono istotnego zagadnienia prawnego, które ma na uwadze przepis art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie § 2 ust. 3, § 11 ust. 2, § 12 ust. 4 pkt 2, § 15 rozporządzenia z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

